

ПРО ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ В ОБЛАСТІ ДИЗАЙНУ

Луговський О.Ф.

Черкаський державний технологічний університет

Анотація. У статті зроблено наголос на деяких особливостях викладання графічних дисциплін для майбутніх дизайнерів. Визначено місце цих дисциплін у навчальному процесі у відповідності із реальною інженерною практикою фахівців в області дизайну. Наводиться приклад виконання практичного завдання паралельно для двох дисциплін спеціалізації „Промисловий дизайн”: „Інженерна графіка” та „Макетування”.

Ключові слова: дизайн; графічні дисципліни; макетування.

Аннотация. Луговский А. Ф. **О некоторых особенностях преподавания графических дисциплин при подготовке специалистов в области дизайна.** В статье сакцентировано внимание на некоторых особенностях преподавания графических дисциплин для будущих дизайнеров. Определено место этих дисциплин в учебном процессе в соответствии с реальной инженерной практикой специалистов в области дизайна. Рассматривается пример выполнения практического задания паралельно для двух дисциплин специализации „Промышленный дизайн”: „Инженерная графика” и „Макетирование”.

Ключевые слова: дизайн; графические дисциплины; макетирование.

Annotation. Lugovsky A.F. **About some features of teaching of graphic disciplines by preparation of experts in the field of design.** Some peculiarities of teaching graphic disciplines for future designers are emphasysed in this article. The place of these disciplines is specified according to the actual design specialists' engineer practice. An example of performance of the practical output programme for both disciplines of “Industrial design” group: “Engineer graphics” and “Breadboarding” is given. An explanation to the programme is illustrated with graphic materials.

Key words: Industrial design, graphic disciplines, breadboarding.

Постановка проблеми. В 2005 році Всеукраїнська громадська організація „Українська асоціація з прикладної геометрії” звернулась до керівників вузів країни з метою виказати свою стурбованість станом викладання графічних дисциплін та забезпеченням науково-

педагогічних кадрів для цієї роботи у навчальних закладах. Автори звернення запропонували всім зацікавленим сторонам свої послуги для виправлення ситуації, що склалася.

Робота виконана у відповідності до плану НДР Черкаського технологічного університету.

Мета. Запропонувати нові підходи та ефективні методи викладання графічних дисциплін у навчальних закладах які готують фахівців в області дизайну.

Аналіз останніх досліджень. В більшості вищих навчальних закладів України зменшується кількість навчальних годин на графічні дисципліни, і така шкідлива практика викликає негативні наслідки при підготовці майбутніх інженерів, „оскільки нищиться основа на яку спирається більшість інженерних дисциплін”[2].

Результати досліджень: Кафедра дизайну Черкаського державного технологічного університету готує фахівців за чотирма спеціалізаціями, серед яких є секція „Промисловий дизайн”. Як відомо, дизайн промислових виробів потребує від фахівця всебічної підготовки. Тому людина, яка здійснює художньо-проектну діяльність для створення промислових виробів з високими споживчими якостями має бути, значною мірою, ще і інженером [4]. Це стає можливим лише за умови, що фахівець має відповідну підготовку: володіє методами розв’язання графічних задач, навичками ескізування та технічного малювання; знає державні стандарти Єдиної Системи Конструкторської документації [2]. В той же час, як уже говорилося вище, з кожним роком можливостей для набуття перерахованих навиків у майбутніх фахівців стає все менше. Слід зазначити, що ці нездорові тенденції часто пов’язані з хибною думкою, що в час комп’ютера нарисна геометрія не потрібна. Проте слід пам’ятати, що комп’ютер це тільки інструмент, хоч і досконалий. Тому, якщо у студента не розвинена просторова уява, якщо він не в змозі розв’язати позиційну та метричну задачу, то комп’ютер йому ні до чого. Тільки повноцінне засвоєння геометричних та графічних дисциплін може стати базисом наочного „інженерного” мислення, ефективним засобом розвитку просторової уяви, однією з основ технічної естетики, конструювання, тощо. Про це свідчить світовий досвід. Уже сьогодні цього вимагає наше народне господарство [1].

В той же час, при проведенні занять з дисципліни „Макетування”, часто доводиться констатувати, що студент, котрий уже має відповідну підготовку з графічних дисциплін, на практиці елементарно не уявляє як може виглядати реальна річ над якою він працює, наприклад, на вигляді „ззаду”. Тому всі зусилля над створенням макета зосереджуються, ніби, на „лицьовій” стороні, в

той час, як зворотній бік залишається „на потім”. Після таких „дизайнерських” підходів і „нестандартних” рішень, говорити про гармонію, цілісність, композиційну рівновагу та єдність характеру форм уже не випадає. Таким чином виникає питання: як зробити так щоб студент – майбутній дизайнер навіть в рамках того незначного об’єму часу, який виділено навчальними програмами на вивчення графічних дисциплін зміг максимально засвоїти цей матеріал? Серед розмаїття можливих варіантів відповіді на це питання пропонується такий – об’єкт, над кресленнями якого студент працював на „Інженерній графіці”, необхідно потім відтворити в матеріалі на дисципліні „Макетування”. Тобто, фактично це одне завдання, яке виконується паралельно відразу на двох дисциплінах в рамках відповідним чином сформульованих задач.

Згідно робочих програм, все сказане вище безпосередньо зв’язує дані дисципліни („Макетування”, „Інженерна графіка”) з основною профільюючою дисципліною “Проектування” спеціальності “Дизайн”. Якщо зважити, що графічні дисципліни для спеціальності „Дизайн” викладаються на початкових курсах, а дисципліна „Макетування” на перших етапах передбачає роботу із м’якими матеріалами (папір, картон), запропонована методика організації навчального процесу видається цілком життєздатною і самодостатньою.

Розглянемо детальніше варіант паралельного виконання завдання з дисципліни „Макетування” та „Інженерна графіка”. Наочне зображення геометричного тіла вибирається, наприклад, в одному із завдань дисципліни „Інженерна графіка” (рис. 1). І якщо

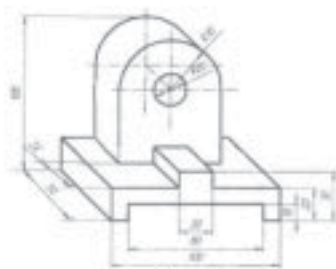

Рис. 1

для „Інженерної графіки” завдання стоїть побудувати три вигляди геометричного тіла за його наочним зображенням [6], то для „Макетування” – викреслити розгортку і виготовити макет геометричного тіла з паперу [7]. Зрозуміло, що виконання завдання по „Макетуванню” стане можливим лише за однієї умови – якщо студент зробить певну кількість креслень деталей, щоб узяти звідтіля необхідні

розміри . Після того як з цією роботою студент впорається і макет буде виготовлено, завдання можна ускладнити. Наприклад, можна запропонувати здійснити семантичні побудови шляхом самостійного виготовлення макетів ще двох (трьох і т.д.) деталей, які гармонійно доповнювали б уже існуючу форму, забезпечували цілісність,

композиційну рівновагу та єдність характеру форми всіх елементів (рис. 2.). Для „Промислового дизайну”, можна застосувати стилізацію нової багатоелементної форми під вузол, чи деталь як фрагмент більш складної структури (рис.3).

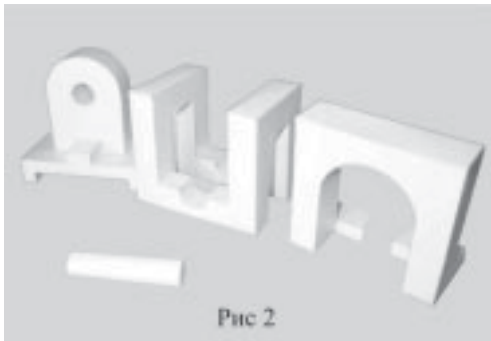

Рис 2.

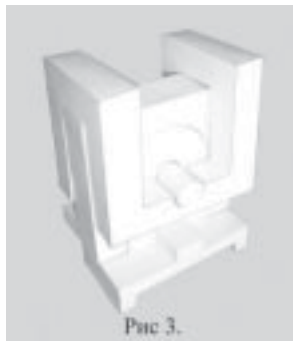

Рис 3.

Висновки: Застосування цієї методики, хоча б на початкових курсах може принести такі результати:

1. Студент наочно переконується у необхідності відповідального ставлення до набуття теоретичних знань, які йому пропонуються на заняттях.

2. Студент має можливість простежити логіку і глибокий смисл у формуванні навчального процесу, і це має спонукати його стати активним учасником цього процесу.

3. У студента зникають будь-які сумніви стосовно доцільності *самостійного* виконання запропонованих завдань, адже можливість копіювати чи намагання ще якимось чином „полегшити собі життя” практично виключається.

4. В кінцевому результаті, запропонована методика викладання графічних дисциплін при підготовці фахівців в області дизайну дає можливість хоча б частково вирішувати проблеми в цьому питанні уже зараз.

Перспективи подальших досліджень: У цій статті розглянуто варіант паралельного виконання завдання відразу на двох дисциплінах. Однак це є можливим лише до тих пір, поки в один і той же проміжок часу навчальний процес передбачає таку можливість. При залученні фахівців відповідних спеціальностей, розгляд цього питання може бути поглиблено.

Література:

1. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення). – К.: Каравела, 2004. – С.19-37
2. Михайленко В.Є., Найдиш В.М. Інженерна та комп'ютерна графіка.- Л.:

- Новий світ, 2002. – С.11-14;
3. Даниленко В.Я. Дизайн. – Харків: ХДАДМ, 2003. – С.29-38;
 4. Романенко Н.Г., Ситник О.О., Іщенко Ю.П., Афонін В.А. Довідникова інформація для вступників до ЧДТУ за спеціальністю „Дизайн” з напрямком підготовки „Мистецтво”. – Черкаси:ЧДТУ, 2004. – С.6-8;
 5. Глазычев В.Л. Гемма Коперника. Мир науки в изобразительном искусстве. – М.: Советский художник, 1989. – С. 329-381;
 6. Татарчук А.О., Турган М.І. Інженерна графіка: Методичні вказівки і завдання до самостійної роботи студентів. – Черкаси: ЧДТУ, 2003. – С.11;
 7. Луговський О.Ф., Романенко Н.Г., Сергеева Н.В. Навчально-методичні матеріали до виконання лабораторних робіт з дисципліни „Макетування”. – Черкаси:ЧДТУ, 2005. – С.17.

Надійшла до редакції 10.12.2005